

Методика роботи соціального педагога з родиною

Родина являє собою систему соціального функціонування людини, один з основних інститутів соціалізації. Її функції трансформуються не тільки під впливом соціально-економічних умов, але й внутрішніх процесів власного розвитку.

Сучасна родина переживає складний етап-перехід від традиційної моделі до нової. Поряд із традиційними функціями, пов'язаними з народженням і вихованням дитини, з рішенням повсякденних проблем, родина покликана бути надійним психологічним "укриттям", яке допомагає людині виживати у важких умовах сучасного життя, що швидко змінюються.

Родина забезпечує своїм членам економічну, соціальну й фізичну безпеку, турботу про малолітніх, старих і, що найважливіше, поєднує своїх членів почуттям любові, спільності й дає можливість розділяти з іншими труднощі й радості життя.

За останні роки спостерігається скорочення складу й структури родини (ріст розлучень, народження дітей самотніми матерями й ін.)

Сьогодні переважний тип родини – це прості нуклеарні родини, які складаються із чоловіка й жінки з дітьми або без них. Значну частку становлять неповні родини. У переважній більшості випадків це родини самотніх матерів, розлучених жінок і вдівців. У більшості цих родин одна, рідше дві дитини. У матеріальній підтримці держави бідує більшість родин самотніх матерів. Аналогічні труднощі відчувають родини військовослужбовців термінової служби; родини, у яких один з батьків ухиляється від сплати аліментів; родини з дітьми-інвалідами; родини з батьками-інвалідами; родини, які взяли дітей під опіку (піклування); багатодітні родини; родини з малолітніми дітьми (у віці до трьох років). В особливому положенні перебувають студентські родини з дітьми. У більшості випадків вони є утриманцями батьків. Серед родин, які потребують особливої підтримки держави, є і змушені переселенці, родини безробітних, що мають неповнолітніх дітей. Особливу групу родин становлять девіантні родини. Це родини алкоголіків, наркоманів, правопорушників й ін.

Соціальна педагогіка, соціальна робота орієнтовані не тільки на вирішення сімейних проблем, але й на зміцнення й розвиток, відновлення внутрішнього потенціалу родини для виконання

численних функцій, стабілізацію демографічного й соціально-економічного положення в Росії.

Основні функції соціального педагога в роботі з родиною:

Діагностична (вивчення особливостей родин і ступеня впливу мікросередовища);

Прогностична (моделювання ситуації, що виховує, з урахуванням діагностики родини);

Організаційно-комунікативна (психолого-педагогічна освіта батьків, організація спілкування);

Правозахисна (підтримка родин у захисті прав, соціальних гарантій);

Профілактична (профілактика девіантної поведінки);

Соціально-побутова (надання нужденним родинам матеріальної допомоги);

Соціально-психологічна (здійснення невідкладної психологічної допомоги);

Організаторська (здійснення культурно-дозволевої, спортивно-оздоровчої діяльності, технічної й художньої творчості для родин).

(За кн.: Шептенко П.А.,
Воронина Г.А. Методика и
технология работы социального педагога. – М., 2001. –
С. 22-25)